

ความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงในบ้านบริเวณต่างๆและการป้องกันการบาดเจ็บของผู้เลี้ยงดู ของเด็กที่มารับบริการที่ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

สุพจนา แสงวิสิทธิ์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา การขาดความระมัดระวังของผู้เลี้ยงดูเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็ก โดยเฉพาะเด็กที่อายุน้อยกว่า 6 ปีมีความเสี่ยงต่อการได้รับบาดเจ็บ การศึกษาเพื่อประเมินพื้นฐานความรู้ของผู้เลี้ยงดูน่าจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะช่วยในการให้คำแนะนำได้ถูกต้องตรงกับความต้องการโดยเฉพาะในเรื่องที่ผู้เลี้ยงดูยังขาดความเข้าใจและอาจมีส่วนช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดการบาดเจ็บในเด็กได้

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านเพื่อป้องกันการบาดเจ็บและการได้รับสารพิษของเด็กและเพื่อประเมินจุดเสี่ยงต่อการบาดเจ็บและได้รับสารพิษของเด็กเนื่องจากสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่ไม่เหมาะสมในเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี

วิธีการศึกษา เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยการเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามโดยผู้เลี้ยงดูหลักของเด็กแรกเกิดถึงอายุ 6 ปี ที่มารับบริการที่คลินิกดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องและเด็กที่มารับการตรวจสุขภาพเด็กดีที่หน่วยตรวจโรคนอกของโรงพยาบาลศิริราช จำนวน 66 คน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของเด็กและผู้เลี้ยงดู และแบบสอบถามที่ใช้ประเมินสภาพแวดล้อมภายในบ้าน ของประชากรกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดการบาดเจ็บและอุบัติเหตุของเด็ก

ผลการศึกษา ร้อยละ 80.3 ของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษามีสถานะเป็นบิดามารดา มีอายุช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 42.4 ของกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ระดับคะแนนความรู้ของกลุ่มตัวอย่างจากการตอบแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆของบ้านพบว่า ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุในบริเวณที่เตรียมอาหาร มากที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ ไม่มีการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อไม่ให้เด็กเปิดประตูหรือลิ้นชักเองได้ พบถึงร้อยละ 62.1 การมีเก้าอี้หรือม้านั่งอยู่ในที่ๆเด็กสามารถนำมาใช้ป็นได้พบร้อยละ 60.6 และไม่มีการปิดกั้นบริเวณทางเข้าที่ใช้เตรียมอาหารพบร้อยละ 48.5 จุดเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายในส่วนของบ้านหรือบริเวณบ้านที่เด็กใช้เป็นที่เล่นคือพื้นของสนามเด็กเล่นทำจากวัสดุอื่นนอกจากทรายหรือพื้นหญ้า ร้อยละ 34.8 เครื่องเล่นชิงช้าและม้าหมุนไม่ถูกตรึงไว้กับพื้น ร้อยละ 30.3 ตามลำดับ จุดเสี่ยงบริเวณห้องนอนเด็กคือ มีหมอนหรือผ้าห่มที่หนานุ่มในเตียงนอนเด็ก ร้อยละ 59.1 เตียงที่เด็กนอนไม่มีราวกันตก ร้อยละ 47 ไม่มีความรู้ว่าร่าวกันตกของเตียงนั้นต้องมีซี่ที่ห่างกันไม่เกิน 6 เซนติเมตร ร้อยละ 40.9 ตามลำดับ บริเวณทั่วไปของบ้านมีจุดที่เสี่ยงที่สุดในกลุ่มตัวอย่างนี้ คือ พบว่าไม่มีอุปกรณ์ป้องกันประตูหนีบมือ ร้อยละ 74.2 ไม่มีการติดแผ่นยางตามมุมและขอบเฟอร์นิเจอร์ ร้อยละ 59.1 และตุ้ใส่ของไม่ยึดกับผนัง ร้อยละ 51.5 ตามลำดับ

สรุป จุดที่เป็นความเสี่ยงภายในบ้านต่อการได้รับบาดเจ็บหรือการได้รับสารพิษของเด็กแรกเกิดถึงอายุ 6 ปี มีอยู่หลายจุด ซึ่งแพทย์ควรให้คำแนะนำแก่ผู้เลี้ยงดูหลักของเด็กเพื่อให้มีความรู้ที่ถูกต้องรวมทั้งเน้นย้ำให้ผู้เลี้ยงดูเด็กตระหนักถึงการป้องกันอุบัติเหตุดังกล่าวควบคู่ไปกับการดูแลเด็กในด้านอื่นๆด้วย

**Primary caregiver's knowledge of home hazard identification and
individualized injury prevention in children: Department of Pediatrics, Siriraj
Hospital**

Suphotchana Sangwissit

Abstracts

Background Risk for injuries in children is common in children younger than 6 years of age especially when caregivers are inattentive. Thus the study about primary caregiver's knowledge of home hazard identification and individualized injury prevention in children would indicate the appropriate advice and would reduce risk for injuries in children.

Objective To assess primary caregiver's knowledge of home hazard identification and individualized injury prevention in children and assess risks for injury and poisoning in children under 6 years old

Method This study is a descriptive study. Data were collected from questionnaire that are answered by 66 caregivers of children under 6 years old who visited Pediatric Continuity of care clinic or well baby clinic at the department of pediatrics, Siriraj Hospital. The questionnaire were divided into 2 parts, the first part contained demographic data and the second part were questions assessing home hazard identification and injury prevention

Results The majority of samples are parents (80.3%), 31-40 years of age. 42.4% of them are graduated at least secondary school. In the cooking area, 62.1% of them reported that children can open cabinets, there is a chair or a bench which children can use it for climbing 60.6%, and there is no gate to cooking area 48.5. In playground area the most risk is playground surface which is not made from sand or grass and cannot absorb a fall 34.8%. 30.3% report that swing or carousel are not fixed at floor. In bedroom, the most risk is there is loose or soft bedding in the baby's crib (59.1%) no crib railing 47%, and 40.9% of them don't know that the gap between railings should not more than 6 cm. In Addition 74.2% of them don't have door guards, 59.1% don't have corner cushion and don't fix furniture (eg: cabinets, bookcases) to the wall 51.5%, respectively.

Conclusion According to this study, there are many home hazard for children under 6 years old. Therefore caregiver should receive proper anticipatory guidance to prevent child injury and poisoning at home.